

Barn och Läkemedel

Procedurer – smärtlindring och ökad trygghet

Närmare 40 % av alla smärtepisoder hos barn kan kopplas till procedurer (1). Yngre barn nämner att rädsla för procedursmärta är det mest besvärande och skrämmande i relation till sjukdom och behandling (1).

Vid oroande/obehaglig/smärtsam åtgärd, diagnostisk procedur eller behandling

Åtgärd (till alla barn, observera Barnkonventionen):

Icke-farmakologisk behandling:

1. Förberedelse och planering – Mediprep hemma(filmer om sjukvårdsbesök, procedurer mm, länk nedan),vårdnadshavare närvarande, förklara proceduren för barnet och vårdnadshavare, amning/matning innan proceduren. Distraction och fysikaliska metoder som Hud mot hud, kyla, värme, massage, videoklipp, sjunga sånger, sagor, blåsa såpbubblor mm.
2. Icke-farmakologisk behandling: Söta lösningar tex glukos – till barn ≤ 12 mån. Från 3–6 mån ålder överväg kombinationsbehandling med annan smärtlindring. 0,5 mL 30 % glukoslösning ges per os cirka 2 min före ingreppet och 0,5 mL delas upp i mindre portioner och fortlöpande. Totaldosen på 1 mL kan upprepas 1–2 gånger.

Till barn som ska genomgå venös provtagning:

Farmakologisk behandling:

- Topikal anestesi – t ex lidokain-prilokain (generika, plåster/kräm, tex EMLA, Rapydan). På intakt, begränsat hudområde, såsom vid nålsättning, hudbiopsi, punktion etc. Hos barn < 1 år på begränsat område och med begränsad behandlingstid p g a risk för toxicitet, se Fass. Tänk även på om kapillär provtagning är möjlig.
- Lokalanestetika lidokain (generika, infiltration/indränkta kompresser). Maxdos 4 mg/kg. Lokalanestetika lidokain gel, ytanestesi av slemhinnor

Buffring av lidokain minskar smärtan vid injektion och förkortar anslagstiden. Man blandar då 10 mL lidokain (oavsett styrka) med 2 mL natriumbikarbonat (50 mg/mL). På öppna sårytor kan kompresser med buffrad lidokain appliceras minst 15 min innan såret behandlas.

Förstoppning

Allmänt

Förstoppning är en mycket vanlig orsak till buksmärta hos barn. Använd gärna Bristolskalan som stöd i bedömningen. Allmänna råd är regelbundna toalettvanor, adekvat fiber- och vätskeintag, fysisk aktivitet och ökat intag av frukt.

Läkemedel

Vid behov av farmakologisk behandling rekommenderas att inleda med Klyx som engångsdos, vilket kan upprepas efter ett dygn vid behov. Ges gärna med rektalsond, som alternativ förs endast del av pipen in i ändtarmen på barn under 3 år. Samtidigt inleds underhållsbehandling med laktulos eller makrogol.

Initial behandling vid förstoppning:
natriumdokusat +sorbitol = **Klyx** (även receptfritt)

Ålder	Dosering Klyx
0-5 mån	20-40 ml x 1
6-11 mån	60 ml x 1
1-5 år	120 ml x 1
>5 år	120-240 ml x 1

För underhållsdoser för funktionell förstoppning hos barn se nedan:

Laktulos:

Ålder	Dosering laktulos oral lösning (670 mg/ml)
1 mån -1 år	2,5-10 ml/dag (eller 0,5-1 ml/100 ml ersättning)
1-6 år	5-20 ml/dag
7-11 år	10-40 ml/dag
≥12 år	Som för vuxna, se FASS .

Observera att godkänd maxdos för laktulos vid obstipation är 15 ml hos patienter ≥1 år – ange OBS! på recept.

[FASS](#)

Makrogol

	Makrogol 4000 Junior (4 gram)		Makrogol 3350 Junior [†] (6,6 gram)		Makrogol 4000 (10 gram)		Makrogol 3350 (13,1 gram)	
Varu-namn [#]	Forlax Junior, Omnilax		Movicol Junior Neutral, Lacrofarm Junior, Laxido Junior		Forlax, Omnilax		Movicol, Lacrofarm, Laxido Apelsin, Laximyl, Laxiriva, Moxalole, Omnicol	
Kroppsvikt (kg)	från	till	Från	till	från	till	från	till
3								
4								
5	0,5	1						
6	0,5	1						
8	0,5	1,5	0,5	1				
10	0,5	2	0,5	1				
12	0,5	2,5	0,5	1,5				
14	0,5	2,5	0,5	1,5				
16	1	3	0,5	2				
18	1	3,5	0,5	2	0,5	1,5		
20	1	4	0,5	2,5	0,5	1,5		
22	1	4,5	0,5	2,5	0,5	1,5		
24	1	5	0,5	3	0,5	2	0,5	1,5
26	1,5	5	1	3	0,5	2	0,5	1,5
28	1,5	5	1	3,5	0,5	2	0,5	1,5
30	1,5	6	1	3,5	0,5	2,5	0,5	1,5
32	1,5	6	1	4	0,5	2,5	0,5	2
34			1	4	0,5	2,5	0,5	2
36			1	4,5	0,5	3	0,5	2
38			1	4,5	1	3	0,5	2
40			1	5	1	3	0,5	2,5
45					1	3,5	0,5	2,5
50					1	4	1	3

Dosering i antal dospåsar per dygn (avrundat till hel eller halv dospåse).

OBS! För initiering av makrogolbehandling krävs 1-1,5 g/kg/dygn i upp till 6 dagar i följd (2)

Forlax junior endast vid 6-12 mån pga stor prisskillnad.

Urinvägsinfektioner Barn

Vid feber utan något tydligt fokus bör urinvägsinfektion misstänkas ffa hos barn som har blöja. Vid misstanke om övre UVI/pyelonefrit kontaktas barnjouren för råd om handläggning, vårdnivå och diagnostik. Odling ska alltid tas som kastat mittstråleprov eller kateter. Observera att nedre UVI är ovanligt hos barn <2 år och UVI innan dess ska misstänkas vara pyelonefrit.

Vid allmänpåverkan ska barnet alltid till barnakutmottagning för bedömning och ev iv behandling!

Läkemedelsbehandling:

Cefixim 8 mg/kg x 1 i 10 dagar Max 400 mg x 1

Licenspreparat Suprax (tablett och oral suspension, barnmall under ”icke godkända läkemedel”)

Vid allmänpåverkan

Cefotaxim 50 mg/kg var 8:e timme iv

För äldre barn >2 år

Cystit

nitrofurantoin *Furadantin* 1,5 mg/kg x 2 i 5 dagar. Max 200 mg x 2.

Kan krossas och ges i vätska.

Efter odlingssvar kan man ge:

trimetoprim *Trimetoprim* 3 mg/kg/dos 2 gånger dagligen i 5 dagar.

pivmecillinam *Selexid* (från 5 års ålder) 200 mg x 3 i 5 dagar.

Springmask

Mebendazol (*Vermox*) 100 mg som engångsdos

Pyrvin* (Receptfritt, ej förmån) 100 mg per 10-15 kg, engångsdos, se FASS. Vid vikt 5-9 kg ges 50 mg som engångsdos

Behandlingarna ovan är likvärdiga. Båda behandlingarna upprepas efter 2-3 veckor för att undvika reinfektion. Vermox kan användas hos barn från 1 års ålder trots varning i FASS. Pyrvin kan delas och krossas och ges till barn från 4 månaders ålder. Ämnet färgar dock av sig.

Krupp (pseudokrupp, falsk krupp)

Rekommendationen nedan gäller behandling på mottagning/sjukhus. Barnen förbättras ofta om de får sitta upp, gärna i famnen på förälder, så att oron stillas och andningen blir lugnare. Barnen kan bli bättre om det får andas in frisk luft genom öppet fönster eller utomhus i förälders famn. Om ingen förbättring ses eller vid uttalade andningssvårigheter ges adrenalin som inhalation. Om besvären kvarstår trots detta kan behandling med kortikosteroid läggas till.

Läkemedelsbehandling:

1). Inhalation Adrenalin via Pari

2). Betapred tabl 0,5mg.

Dos: Barn under 8 kg: 2 tabletter (1 mg)

Barn 8 - 12 kg: 3 tabletter (1,5 mg)

Barn 13 - 16 kg: 4 tabletter (2 mg)

Barn 17 - 20 kg: 5 tabletter (2,5 mg)

Barn över 20 kg: 6 tabletter (3 mg) 3)

Alternativt Budesonid istället för Betapred (*Pulmicort* via Pari) 0,5 mg/ml.

Dos 2 mg=4 ml OBS!

Mycket stor dos vilket kräver lång inhalationstid (paus under inhalation är ok)

Källor

1. Rekommenderade läkemedel för barn 2023-2024 från sjukvårdsregion mellansverige – rekommenderas varmt för vidare läsning.

[upas0035_rekommenderade_lakemedel_for_barn_digital_reviderad_for_2023_2024_rev_20230213.pdf \(sjukvardsregionmellan.se\)](#)

2. Barnkliniken i Kalmars PM-samling för UVI, pseudokrupp, funktionell förstoppning.

Viktiga länkar

ePed hemsida eped.se

ePed instruktioner [ePed](#)

Mediprep.se [MediPrep](#)

PM Barnkliniken i Kalmar:

[PM och rutiner Barnkliniken Kalmar utom neonatal](#)

PM Barnkliniken Västervik:

[PM Barnkliniken Västervik utom neonatal](#)